

**ÜLEMINEKUHINDAMINE –
KÕRGHARIDUSE VÄLISHINDAMISE
ERIJUHTUM EESTIS 2009-2011**

EESTI KÕRGHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Üleminekuhindamine –
kõrghariduse välisindamise erijuhtum Eestis
2009-2011

koostajad: Hillar Bauman, Heli Mattisen

2011

SISUKORD

SAATEKS.....	3
ÜLEMINEKUHINDAMINE ARVUDES.....	3
KONTEKST.....	4
PROTSESS.....	6
Keda hinnati?.....	6
Mida hinnati?.....	7
Kes ja kuidas hindas?.....	9
TULEMUSED.....	11
TAGASISIDE.....	19
MIS EDASI?.....	23

Saateks

Selle trükise kaante vahelt leiame Eesti Kõrghariduse Kvaliteediagentuuri (EKKA) kokkuvõtte oma-laadsest kvaliteedihindamisest Eesti kõrghariduses, mille rahvakeelne nimetus on üleminekuhindamine, juriidiliselt korrektses kõnepruugis üleminek õppekavagruppide kvaliteedi hindamisele.

Võrreldes Eestis (ja ka mujal maailmas) traditsioonilise kõrghariduse kvaliteedi välishindamisega oli üleminekuhindamisel neli olulist erisust:

1. kõrgkoolid ei esitanud eneseanalüüsiaruannet, hindamine toimus kõrgkoolide esitatud kirjalike andmete, Haridus- ja Teadusministeeriumi taustaandmete ja hindamiskülastuse käigus kogutud täiendavate andmete alusel;
2. hindamiskomisjonidesse kuulusid ainult kohalikud eksperdid;
3. hinnang anti mitte õppekavale, vaid tervele õppekavagruppile;
4. osa otsuseid võeti vastu ilma hindamiskülastuseta, üksnes kirjalike andmete alusel.

Kirjeldame selle hindamise seadusandlikku tausta, põhjuseid ja protseduure. Peatume pikemalt tulemustel ning anname ülevaate tagasisidest, mida kogusime kogu protsessi jooksul. Loodame, et siit leiavad huvipakkuvat ja kasulikku informatsiooni nii kõrgkoolide, avaliku sektori (sh esmajoones kõrghariduse arenguid suunavate asutuste) kui teiste kvaliteediagentuuride esindajad, aga ka üliõpilased. Üleminekuhindamise jooksul talletatud informatsioon kujuneb eeldatavasti tänuväärseks allikmaterjaliks hariduse valdkonna uurijatele ning on tõendusühiseks vundamendiks kvaliteedi hindamise alastes arendustegevustes.

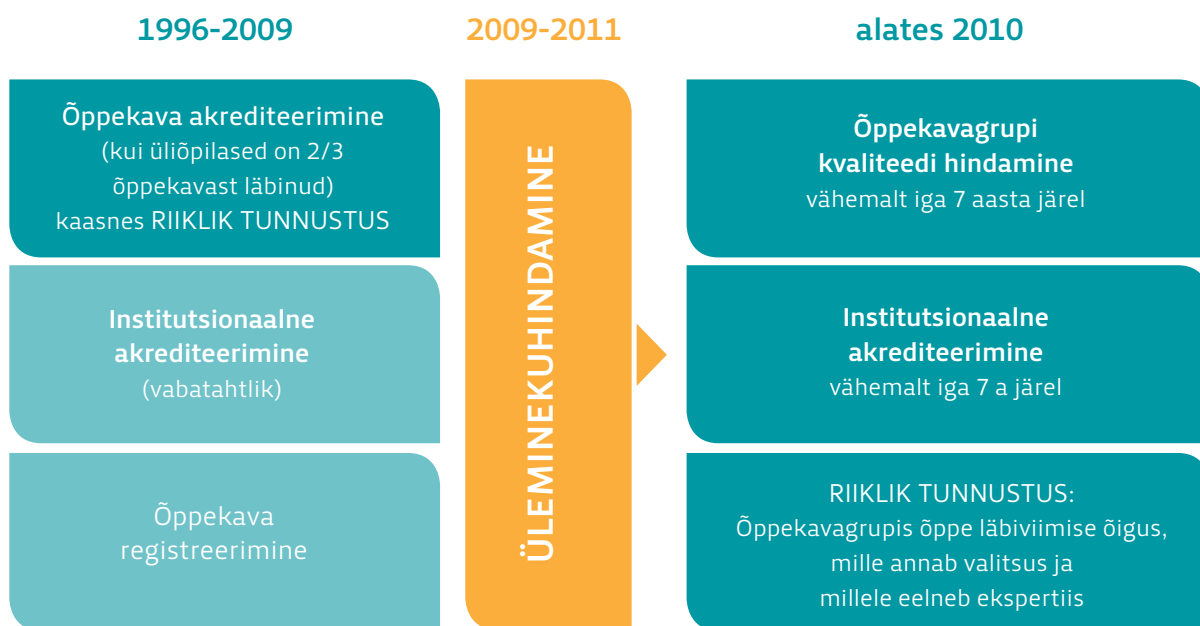
Üleminekuhindamine arvudes

- viidi läbi perioodil sügis 2009- sügis 2011
- osales 33 kõrgkooli
- hinnati 28 õppekavagruppi, kuhu kuulus kokku 670 õppekava
- hindamises osales 158 eesti eksperti
- toimus kokku 254 hindamist – 130 tavamenetlust ja 124 lihtmenetlust
- tulemused: 185 tähtajatut koolitusluba
51 tähtjalist koolitusluba
18 negatiivset otsust
- maksumus 640 000 eurot, mis teeb 2520 eurot menetluse ja 955 eurot õppekava kohta
- 89% kõrgkoolide esindajatest olid nõus (51%) või osaliselt nõus (38%) väitega, et üleminekuhindamine on tõstnud Eesti kõrghariduse usaldusväarsust

KONTEKST

Üleminekuhindamise vajadus Eestis tulenes muutustest kõrghariduse kvaliteedi kindlustamise riiklikus süsteemis.

Joonis 1 Kõrghariduse kvaliteedi kindlustamise süsteem Eestis

Erinevused vana ja uue süsteemi vahel

1996-2009	alates 2010
Akrediteeriti õppekavu.	Hinnatakse tervet õppekavagruppi.
Õppekava kvaliteeti hinnati (akrediteeriti) pärast õppekava registreerimist ja koolitusloa andmist.	Õppekavagrupi kvaliteedi ekspertiis viiakse läbi enne koolitusloa andmist. Õppe läbiviimise õiguse annab peale õppekavagrupi ekspertiisi Vabariigi Valitsus, mitteandmise kinnitab minister oma käskkirjaga.
Õppima asudes ei olnud üliõpilasel kindlust, kas ta saab lõpetamisel riiklikult tunnustatud diplomi või mitte.	Õppe läbiviimise õigus (koolitusluba) õppekavagrupis annab diplomile riikliku tunnustuse garantii.
Institutsionaalne akrediteerimine oli vabatahtlik.	Institutsionaalne akrediteerimine on kohustuslik kõikidele kõrgkoolidele.
Õppekava akrediteerimine oli valdavalt kontrolliv (eristav) hindamine – kas vastab või ei vasta nõuetele – ning tõi kaasa sanktsioone (õppekava sulgemine negatiivse otsuse korral).	Kontrolliv hindamine toimub koolitusloa andmisel, sellele järgnev institutsionaalne akrediteerimine ja õppekavagruppide kvaliteedi hindamine on peamiselt arendav hindamine.
Akrediteerimisotsused kinnitas haridus- ja teadusminister oma käskkirjaga.	Institutsionaalse akrediteerimise ja õppekavagruppide kvaliteedi hindamise lõplikud otsused võtab vastu EKKA hindamisnõukogu.

Seadusandluse kohaselt oli uuele süsteemile üleminekuks ettenähtud rakendusaeg 2009-2011. Alates 1. jaanuarist 2012 saavad kõrgkoolid¹ õpet läbi viia ainult nendel õppekavadel, mis kuuluvad õppekavagruppi, milles kõrgkoolile on Vabariigi Valitsuse poolt antud vastav õigus. Seega pidi valitsus enne 2012. aasta jaanuari võtma vastu otsused kõikide juba tegutsevate kõrgkoolide toimivate õppekavagruppide ja õppetasemete osas. Üleminekuhindamine täitis uue ja vana süsteemi vahelise silla rolli – oli Eesti kõrghariduse üle/ümberhindamine üleminekul ühest kvaliteedi kindlustamise süsteemist teise.

Uue kõrghariduse kvaliteedi kindlustamise süsteemi üks eristavaid tunnuseid on riigipoolse usalduse suurenemine kõrgkoolide suhtes. Koolitusloaga kaasnev riiklik tunnustus laieneb kõikidele õppekavagrupi õppekavadele, sh neile, mida hindamise hetkel veel ei olnud. Seega vajab riik enne uue koolitusloa andmist kinnitust mitte ainult õppekavagrupi õppe kvaliteedile ja ressursside olemasolule, vaid ka jätkusuutlikkusele kõrghariduse kvaliteedi tagamisel. Haridus- ja teadusministri käskkirjaga 6. maist 2009 nr 367 ning 2. novembrist 2009 nr 1077 kinnitati Õppekavagruppide hindamisele ülemineku tingimused ja kord, mis tegi üleminekuhindamise läbiviimise ülesandeks Eesti Kõrghariduse Kvaliteediagentuurile (EKKA). Vastavalt ministri käskkirjale kehtestas EKKA hindamiskoostöökoostöö 10. juunil 2009 juba detailsemalt nõudeid ja korraldust kirjeldava dokumendi Üleminekuhindamise nõuded ja läbiviimise kord.

Otsus viia üleminekuhindamine läbi kohalike ekspertidega johtus järgnevalt:

1. Hindamiskeskond - infosüsteem (Eesti Hariduse Infosüsteem) ja kõrgkoolide poolt hindamisele esitatud täiendavad andmed – oli eestikeelne ning üleminekuhindamise ajalisest piirangust tulevalt ei olnud ingliskeelse hindamiskeskonna loomine võimalik.
2. Hindamisel oli võimalik arvestada õppekavade akrediteerimisel osalenud rahvusvaheliste komisjonide varasemate hinnangutega.
3. Üleminekuhindamisel hinnati miinimumnõuete täitmist valdavalt kvantitatiivsete näitajate alusel, mistõttu rahvusvahelise ekspertiisi kaasamine ei olnud hädavajalik.

¹ Siin ja edaspidi on kõrgkooli mõiste alla haaratud ka kutseõppeasutused, mis pakuvad kõrgharidusõpet

PROTSESS

Keda hinnati?

Kokku osales üleminekuhindamisel 33 kõrgharidustasemel õpet pakkuvat õppeasutust: 6 avalik-õiguslikku ülikooli, 4 eraülikooli, 10 riigirakenduskõrgkooli, 11 erarakenduskõrgkooli ja 2 riigikutse-õppeasutust:

Avalik-õiguslikud ülikoolid	Eesti Kunstiakadeemia	EKA
	Eesti Maaülikool	EMÜ
	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	EMTA
	Tallinna Tehnikaülikool	TTÜ
	Tallinna Ülikool	TLÜ
	Tartu Ülikool	TÜ
Eraülikoolid	Akadeemia Nord	AN
	EELK Usuteaduse Instituut	UI
	Estonian Business School	EBS
	Euroakadeemia	EA
Riigirakenduskõrgkoolid	Eesti Lennuakadeemia	ELA
	Eesti Mereakadeemia	EMA
	Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused	KÜÖA
	Lääne-Viru Rakenduskõrgkool	LVRK
	Sisekaitseakadeemia	SKA
	Tallinna Pedagoogiline Seminar	TPS
	Tallinna Tehnikakõrgkool	TTK
	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool	TlnTK
	Tartu Kõrgem Kunstikool	TKK
	Tartu Tervishoiu Kõrgkool	TrtTK
Erarakenduskõrgkoolid	Arvutikolledž	AK
	EEKBL Kõrgem Usuteaduslik Seminar	KUS
	Eesti-Ameerika Äriakadeemia	EAÄA
	Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor	EEKM
	Eesti Hotelli- ja Turismikõrgkool	EHTK
	Eesti Infotehnoloogia Kolledž	EITK
	EMK Teoloogiline Seminar	TS
	Majanduse ja Juhtimise Instituut	MJI
	Sotsiaal-Humanitaarinstituut	SHI
	Tallinna Ärijuhtimise Kolledž	TÄK
	Tartu Teoloogia Akadeemia	TTA
	Riigikutseõppeasutused	Tallinna Majanduskool
Võrumaa Kutsehariduskeskus		VKHK

Kõrgkool I-Studium otsustas üleminekuhindamisel mitte osaleda.

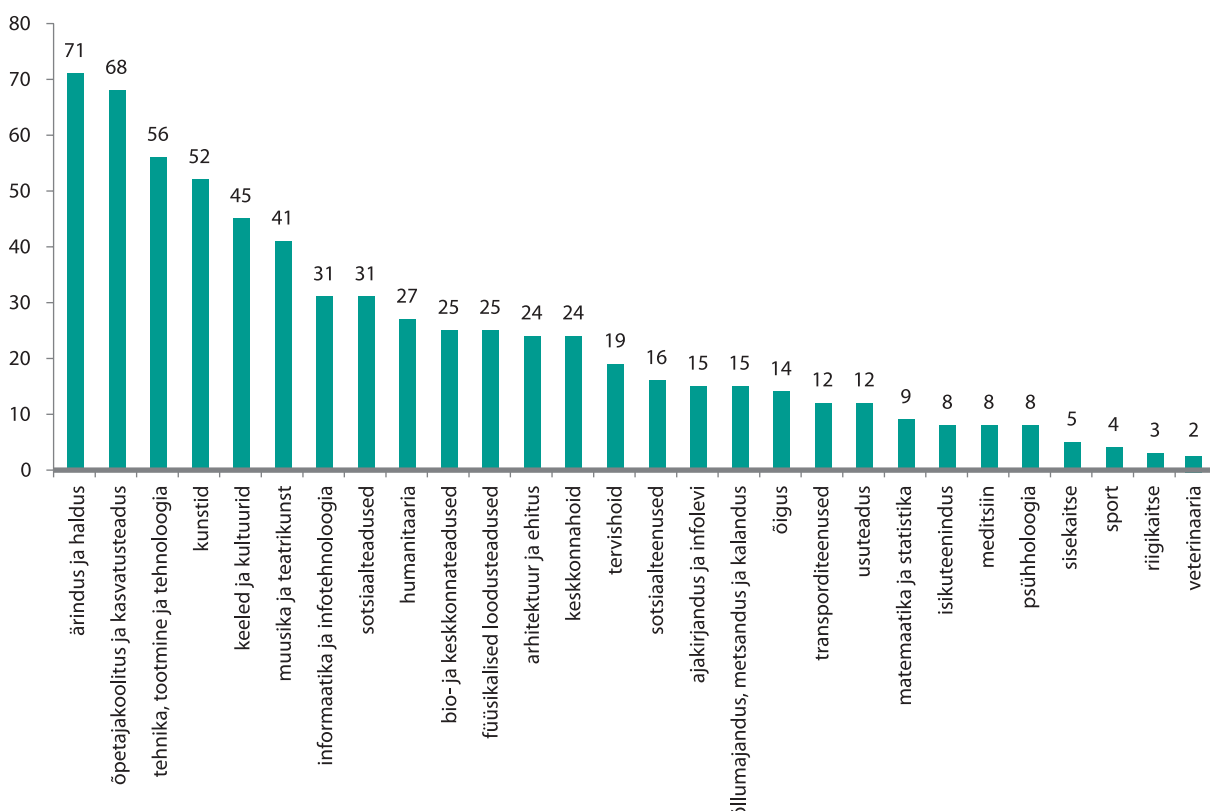
Mida hinnati?

Hinnati rakenduskõrgharidus- (RKH), bakalaureuse- (BAK), magistri- (MAG) , integreeritud (INT) ja doktoriõpet (DOK) kokku 28 õppekavagrupis järgmiste aspektide lõikes:

1. õppe läbiviimise kvaliteet – õpiväljundid, õppekavaarendus, praktikakorraldus, õppejõudude kvalifikatsioon, üliõpilaste nõustamine jms.
2. õppe läbiviimiseks vajalikud ressursid – korraliste kvalifitseeritud õppejõudude olemasolu, finantsressursside piisavus, infrastruktuuri vastavus õppekavagrupi vajadustele jms
3. õppe läbiviimise jätkusuutlikkus – vastuvõtu, lõpetajate, finantstulemuste trendid, arengu kavandamine jms

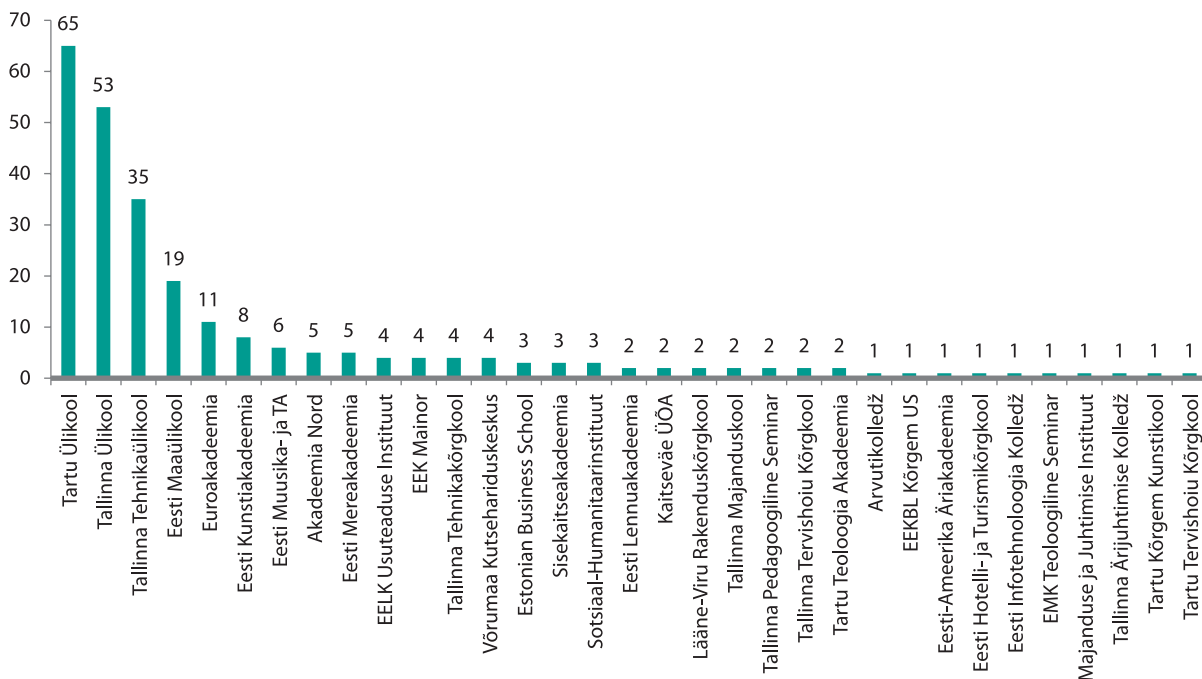
Õppekavagrupid on oma mahult väga erinevad. Kõige rohkem õppekavu ja ka kõige rohkem kõrgkooli on tegevad ärianduse ja halduse õppekavagrupis (71 õppekava 17 kõrgkoolis). Õpetajakoolituse ja kasvatusteaduste õppekavagrupi 68 õppekavast 62 jagunevad Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli vahel.

Joonis 2 Õppekavade arv õppekavagrupiti

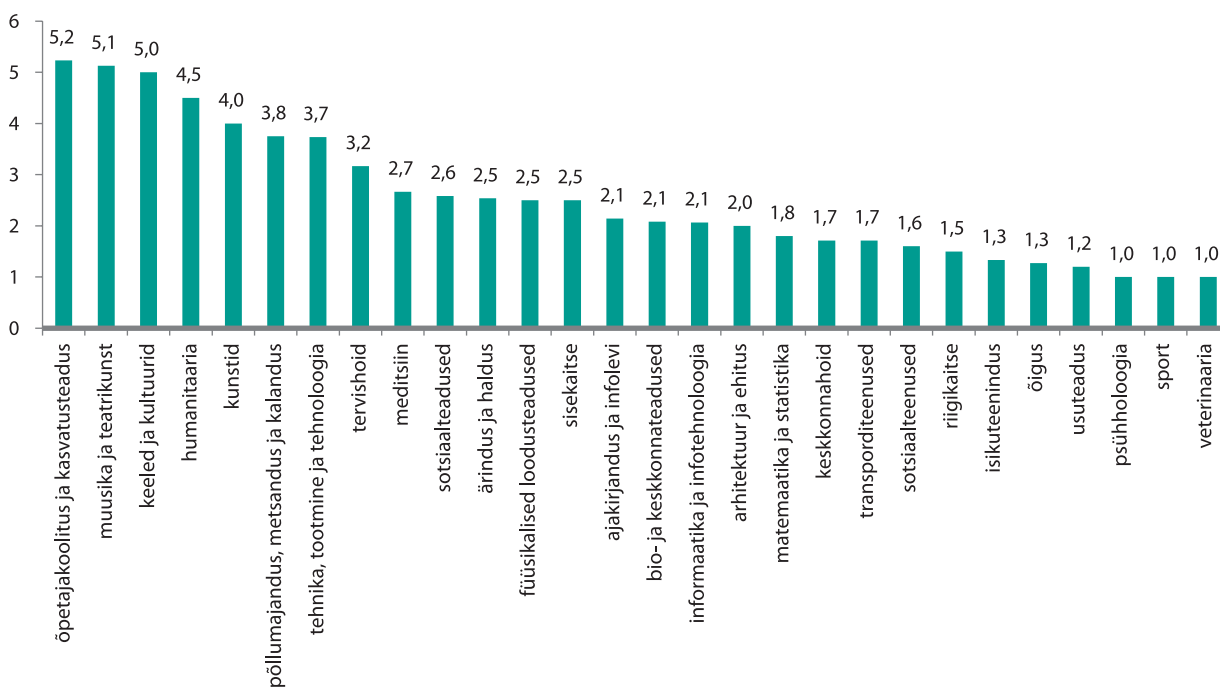
Hindamiste maht (menetluste arv) kõrgkooliti sõltus sellest, kui palju oli kõrgkoolis õppekavagruppe ja erinevaid õppeid (RKH, BAK, MAG, INT, DOK). Nagu näitab joonis 3, toimus enim menetlusi ülikoolides. Põhjus peitub nii õppekavagrupide paljususes kui erinevate õpete olemasolus (ülikoolis võivad olla esindatud kõik 5 õpet). 10 kõrgkoolis toimub rakenduskõrgharidusõpe ainult 1 õppekavagrupis.

Joonis 3 Menetluste arv kõrgkooliti

Ühe menetluse käigus tuli komisjonidel hinnata keskmiselt 2,6 õppekava. Hindamiskomisjoni töömaht oleneb igal konkreetsel juhul kõrgkooli õppekavagrupi õppe alla kuuluvate õppekavade arvust, mis võis ulatuda ühest (sage juhtum ärianduse ja halduse rakenduskõrgharidusõppes) enam kui 20-ni (TLÜ õpetajakoolituse ja kasvatusteaduste magistriõpe).

Joonis 4 Õppekavu menetluse kohta keskmiselt õppekavagruppide kaupa

Kes ja kuidas hindas?

Üleminekuhindamine oli Eesti senist kõrghariduse hindamise traditsiooni silmas pidades mitmes mõttes erandlik:

1. Kõrgkoolid ei kirjutanud õppekavagrupi aruannet, nende sisend piirdus andmete esitamisega läbi Eesti Hariduse Infosüsteemi.
2. Hindamiskomisjon võis teatud tingimustel võtta otsuse vastu kõrgkooli külastamata, nn lihtmenetlusega. Lihtmenetluse puhul toimus hindamine üksnes kirjalike andmete põhjal. Tavamenetlusega kaasnes tavapärase hindamiskülastus. Liht- ja tavamenetluste jaotus kujunes üleminekuhindamise lõpuks üsna võrdseks, tavamenetluste osakaal oli 51%.
3. Hindamiskomisjonid koosnesid ainult kohalikest ekspertidest (varem kasutati ainult väliseksperite).
4. Hindamiskomisjoni koosseisu kuulusid lisaks kõrgkoolide õppejõududele ka üliõpilane ja tööandjate esindaja väljastpoolt kõrgkoole.

Joonis 5 Üleminekuhindamise protsess

Hindamiskomisjonide moodustamiseks kuulutas EKKA välja avaliku konkursi. Konkursil kandideeris üle 500 inimese, kelle seast EKKA hindamisnõukogu valis välja 158. Konkreetset komisjonid kinnitas EKKA juhataja pärast kooskõlastamist hinnatavate kõrgkoolidega.

Iga hindamine on teataval määral subjektiivne, kuid selle määra on võimalik vähendada mitmete protseduuriliste reeglite kehtestamisega. Üleminekuhindamisel on need järgmised:

- Komisjoni koosseis oli kalibreeritud (5 liiget erinevatest organisatsioonidest, sh vähemalt üks kõrgkooliväline ekspert ja üks üliõpilane).
- Kõik komisjonid läbisid 2- päevase hindamiskoolituse.
- Hindamine oli tõenduspõhine (st iga hinnangu aluseks pidid olema selged tõendid) ning tulemuste võrreldavuse tagamiseks olid koostatud detailsed hindamisvormid.
- Komisjon saatis oma esmase aruande kõrgkoolile kommenteerimiseks ning kujundas lõppjärelused alles pärast kõrgkooli kommentaaride saamist.
- Komisjonid olid orienteeritud konsensusliku otsuse vastuvõtmisele (99% juhtumitest). Kui komisjon konsensust ei saavutanud, võeti otsus vastu lihthääletamusega, kuid otsusele lisati ka eri-arvamusele jäänud komisjoniliikmete hinnangud koos põhjendustega.
- Hindamine oli kahe-astmeline: komisjonide osahinnangute alusel andis lõpphinnangu EKKA hindamisnõukogu, vajadusel saatis hindamisnõukogu osahinnangud komisjonile täiendamiseks ja parandamiseks tagasi (3% juhtumitest).

Hindamiskomisjon võis teatud formaalsete tingimuste täitmise korral (vähemalt 80% üliõpilastest täisakrediteeritud õppekavadel, negatiivsed akrediteeringud viimase 5 aasta jooksul puuduvad jms) võtta otsuse vastu lihtmenetlusega – ilma kõrgkooli külastamata. Varasemad õppekavade akrediteerimisraportid olid üheks aluseks üleminekuhindamisel, kuid neid ei olnud võimalik alati ilma reservatsioonideta arvestada järgmistel põhjustel:

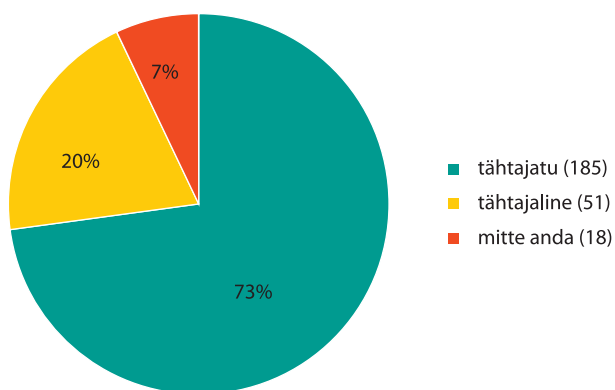
1. Koolitusluba antakse õppekavagrupile, kus võib olla väga erineva akrediteerimistähtaja ja -staatusega õppekavu.
2. Osade õppekavade akrediteering oli 7 aasta tagune, muudatusi võis kõrgkoolis olla toimunud nii õppe kvaliteedi kui ressursside osas.
3. Õppekavade akrediteerimisel ei pööratud tähelepanu jätkusuutlikkuse aspektile, mis on oluline üleminekuhindamise tulemusena antava tähtajatu õppe läbiviimise õiguse puhul.
4. Akrediteerimiskomisjonide tase ning aruannete põhjalikkus olid ebaühtlased.

Eeltoodud põhjustel toimus lihtmenetlus vaid 49% juhtudest, kuigi formaalsed tingimused olid täidetud 75 % juhtudest. Ette rutates olgu viidatud, et 5 juhtumil sai varem täisakrediteeritud õppekava üleminekuhindamisel negatiivse tulemuse: Eesti Mereakadeemia Hüdrograafia rakenduskõrgharidusõpe, Akadeemia Nord Psühholoogia bakalaureuse- ja magistriõpe, Euroakadeemia Kunstiteaduse magistriõpe ning Tallinna Ärijuhtimise Kolledži ärijuhtimise rakenduskõrgharidusõpe.

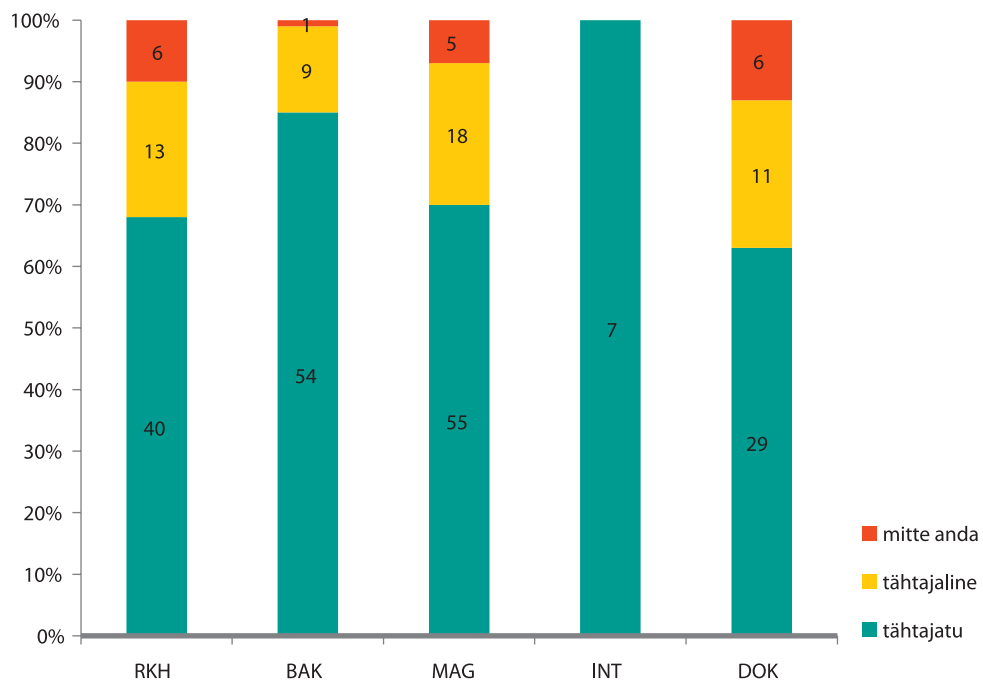
TULEMUSED

Üleminekuhindamise koondtulemused leiade joonistelt 6-8

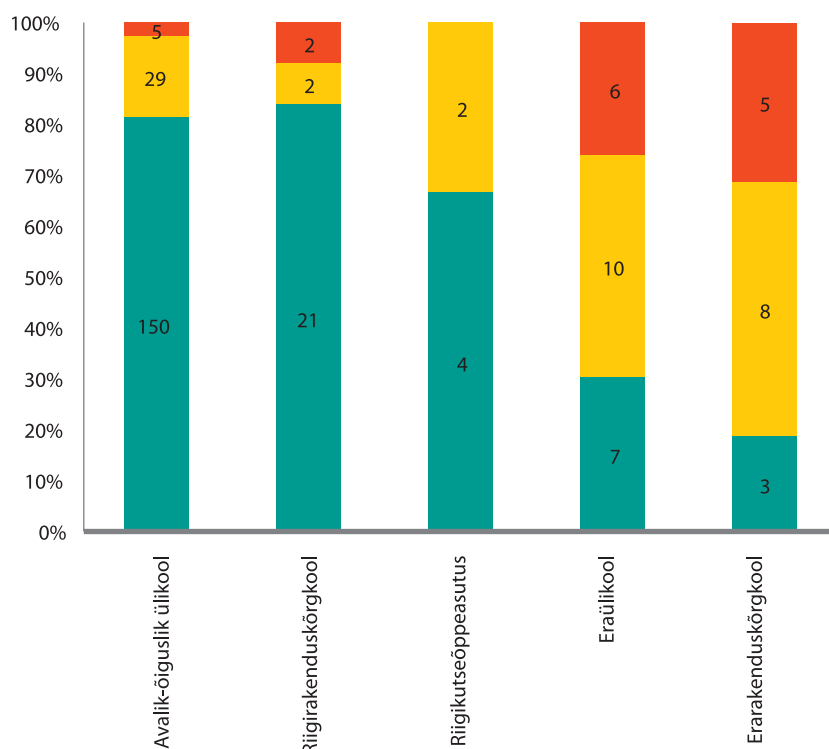
Joonis 6 Tähtajatute, tähtajaliste ja negatiivsete otsuste jaotus

Joonis 7 Otsuste jaotus õpete kaupa

Joonis 8 Otsuste jaotus õppeasutuste tüüpide kaupa

Absoluutarvudes on negatiivseid tulemusi võrdselt rakendus kõrgharidusõppes ja doktoriõppes (kummaski 6), kuid doktoriõppes on negatiivsete ja ka tähtajaliste otsuste osakaal suurim. Märkimist väärib, et vahetult enne üleminekuhindamise algust registreeriti üks uus (Euroakadeemia Keskkonnakaitse ja keskkonnapoliitika) ning üleminekuhindamise perioodil kaks uut doktoriõppekava (TLÜ ja TTÜ õiguse õppekavad), mis kõik said üleminekuhindamisel negatiivsed tulemused.

Tähtajalisi otsuseid on enim magistriõppes – 18, doktoriõppes 11.

Õppeasutuste tüüpidest on enim probleeme erarakendus kõrgkoolidel, millest kaks (SHI ja TÄK) ei saanud koolitusluba üheski õppekavagrupis. Eraülikoolidest jätkab 2012 ainsana EBS, kuna EELK UI ja EA ei saanud koolitusluba doktoriõppes ning Akadeemia Nord liitus üleminekuhindamise perioodil TLÜ-ga.

Kõige ülevaatlikumalt kirjeldab hindamistulemusi järgnev joonis (lühendite selgitust vt lk 6)

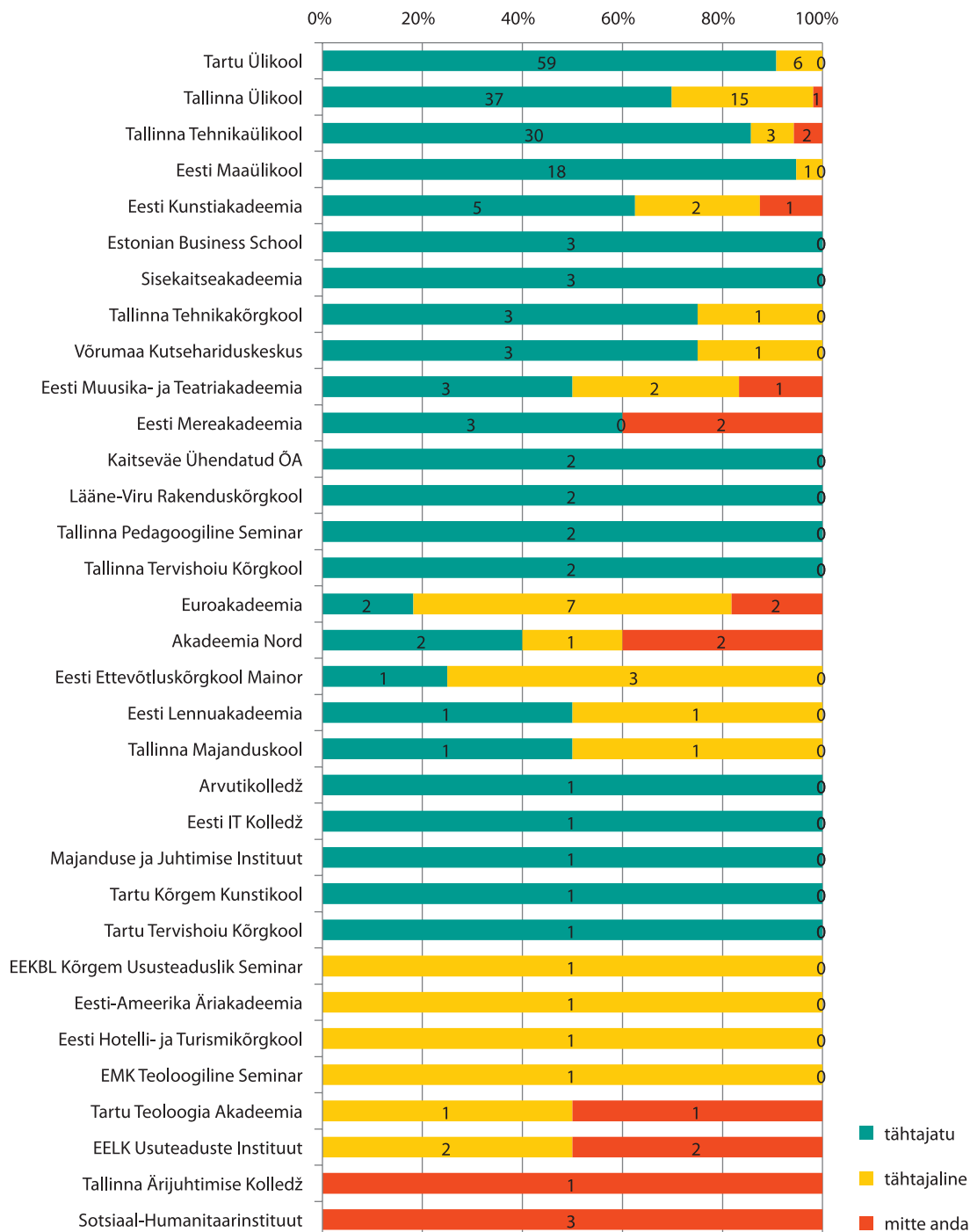
Joonis 9 Üleminekuhindamise tulemuste koondtabel kõrgkoolide, õppekavagruppide ja õppetasemete lõikes

Ajakirjandus ja infolevi	TÜ				TLÜ										
	RKH	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	DOK								
Arhitektuur ja ehitus	TTÜ				EMÜ			EKA		TTKK					
	RKH	BAK	MAG	INT	DOK	BAK	MAG	INT	MAG	INT	DOK	RKH			
Bio- ja keskkonnateadused	TÜ			TLÜ			TTÜ			EMÜ					
	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	DOK			
Füüsikalised loodusteadused	TÜ			TLÜ			TTÜ			EMA					
	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	DOK	RKH					
Humanitaaria	TÜ			TLÜ											
	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	DOK									
Informaatika ja infotehnoloogia	TÜ			TLÜ			TTÜ				EEKM	AK	EITK		
	BAK	MAG	DOK	RKH	BAK	MAG	DOK	RKH	BAK	MAG	DOK	RKH	RKH	RKH	
Isikuteenindus	TÜ	TLÜ	TLÜ	TTÜ	VKHK	EHTK									
	RKH	BAK	MAG	RKH	RKH	RKH									
Keeled ja kultuurid	TÜ				TLÜ			EA							
	RKH	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG						
Keskkonnahoid	TÜ				TLÜ		TTÜ		EMÜ		EA		TTKK		
	RKH	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	BAK	MAG	BAK	MAG	BAK	MAG	DOK	RKH	
Kunstid	TÜ			TLÜ			EKA		EA	EA	EEKM				
	RKH	BAK	MAG	RKH	BAK	MAG	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	RKH			
Matemaatika ja statistika	TÜ			TLÜ											
	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG										
Meditsiin	TÜ		TlnTK												
	INT	DOK	RKH												
Muusika ja teatrikunst	TÜ			TLÜ			EMTA								
	RKH	BAK	MAG	BAK	MAG	BAK	MAG	DOK							
Psühholoogia	TÜ			TLÜ			AN								
	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG							
Põllumajandus, metsandus ja	EMÜ			EMA											
	BAK	MAG	DOK	RKH											
Riigikaitse	KÜÖA														
	RKH		MAG												
Sisekaitse	SKA														
	RKH		MAG												
Sotsiaalteadused	TÜ			TLÜ				TTÜ			EA				
	BAK	MAG	DOK	RKH	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG			
Sotsiaalteenused	TÜ		TLÜ				SHI	TPS	UI	LVRK					
	RKH	MAG	RKH	BAK	MAG	DOK	RKH	RKH	MAG	RKH					
Sport	TÜ			TLÜ											
	BAK	MAG	DOK	BAK											
Tehnika, tootmine ja tehnoloogia	TÜ			TTÜ				EMÜ			EKA	TTK	EMA	VKHK	
	BAK	MAG	DOK	RKH	BAK	MAG	DOK	RKH	BAK	MAG	DOK	MAG	RKH	RKH	RKH
Tervishoid	TÜ		TLÜ		TlnTK	TrtTK									
	BAK	MAG	BAK	MAG	RKH	RKH									
Transporditeenused	TTÜ		TTK	EMA		ELA									
	BAK	MAG	RKH	RKH	MAG	RKH	MAG								
Usuteadus	TÜ			UI			TTA	TTA	KUS	TS					
	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	DOK	RKH	MAG	RKH	RKH					
Veterinaaria	EMÜ														
	INT		DOK												
Õigus	TÜ			TLÜ			TTÜ		AN		SHI	TMK			
	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	RKH	RKH		
Õpetajakoolitus ja kasvatusteadus	TÜ				TLÜ				TTÜ	EMTA	EKA	TPS			
	BAK	MAG	INT	DOK	BAK	MAG	INT	DOK	MAG	MAG	DOK	MAG	RKH		
Ärindus ja haldus	TÜ			TLÜ			TTÜ			EMÜ		EEKM	EA		
	RKH	BAK	MAG	BAK	MAG	RKH	BAK	MAG	DOK	BAK	MAG	RKH	MAG	BAK	MAG
	AN	EMTA	SHI	SKA	TMK	VKHK	LVRK	EBS		MJI	EAÄA	TÄK			
	BAK	MAG	RKH	RKH	RKH	RKH	RKH	BAK	MAG	DOK	RKH	RKH	RKH		

Suurim tähtjaliste ja negatiivsete otsuste osakaal on usuteaduse ning õpetajakoolituse ja kasvatus- teaduse õppekavagruppides. Usuteaduste puhul on põhiprobleem ilmselt ressursside killustatuses. Kui jätta kõrvale Tartu Ülikooli usuteaduskond, siis üliõpilaste arv ühe usuteadusliku kõrgkooli kohta on keskmiselt 80 (vähim tudengite arv 53, suurim 107).

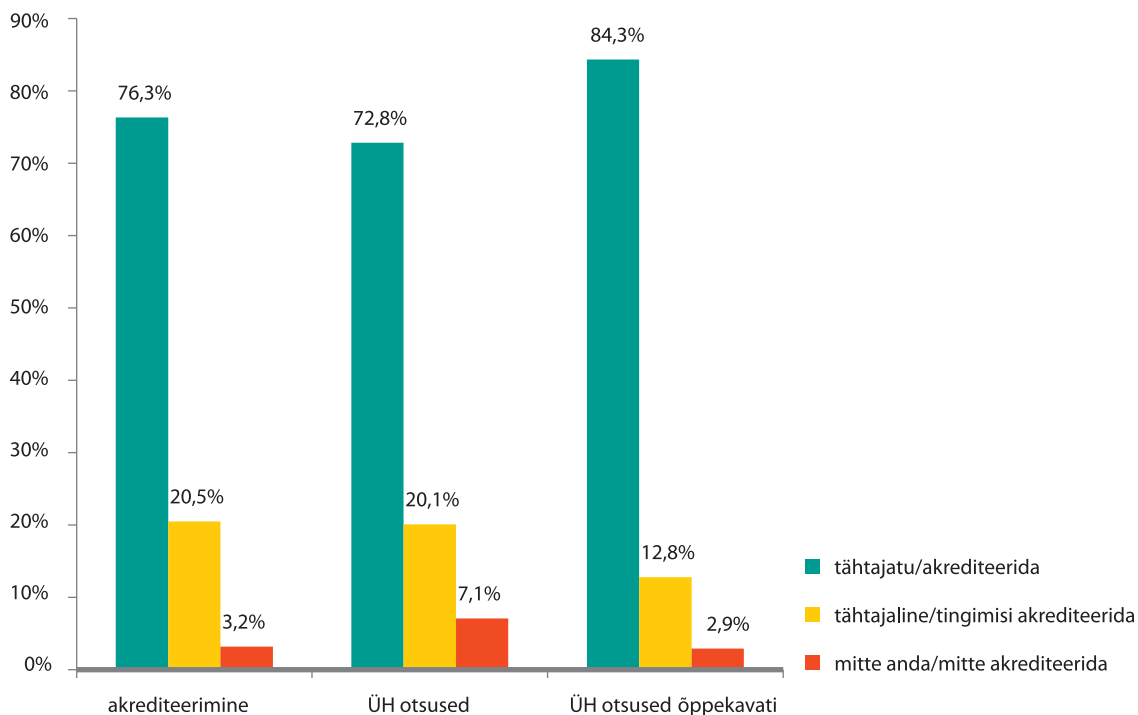
Kompaktse pildi üleminekuhindamise tulemustest kõrgkooliti – ja üksiti Eesti kõrgharidusmaastikust – annab järgnev joonis, millel oleva järjestuse aluseks on tähtajatute koolituslubade arv.

Joonis 10 Tähtajatute, tähtjaliste ja negatiivsete otsuste jaotus kõrgkooliti

Võrreldes üleminekuhindamise tulemusi varasema süsteemi akrediteerimistulemustega ilmneb, et suuri muudatusi erinevate otsuste osakaaludes toimunud ei ole. Joonisel 11 on võetud aluseks aastatel 1997-2009 toimunud õppekavade akrediteerimise tulemused (täisakrediteering 7 aastaks, tingimisi akrediteering 3 aastaks, negatiivse otsusena mitte akrediteerida).

Joonis 11 Üleminekuhindamise tulemuste võrdlus õppekavade akrediteerimise tulemustega

Kui teisendada üleminekuhindamise tulemused õppekavagruppide tasandilt õppekavade tasandile (vt joonis 11 ÜH otsused õppekavati), tekivad osakaaludes teatud muudatused, sest negatiivsete ja tähtajaliste otsuste puhul oli õppekavade hulk õppekavagrupis üldjuhul väike, tähtajatu õiguse saanud õppekavagruppides valdavalt oluliselt suurem. Näiteks on 18 negatiivse üleminekuhindamise otsuse puhul 17 juhul tegemist 1 õppekavaga, 1 juhtumil kahega. Samas on ka juhtumeid, kus positiivse (7 a) otsusega õppekavad üleminekuhindamisel õppe läbiviimise õigust ei saanud: 18 negatiivsest otsusest 5 juhtumil oli selle õppekavagrupi õppekava saanud varem täisakrediteeringu (EMA Hüdrograafia RKH, AN Psühholoogia BAK, AN Psühholoogia MAG, EA Kunstiteadus MAG, TÄK Ärijuhtimine RKH). Täisakrediteeritud õppekava puhul tulenes negatiivne otsus mitte niivõrd õppekava sisust, kui võrd probleemidest õppe läbiviimiseks vajalike ressurssidega (korraliste õppejõudude ja finantsressursside vähesus) ning jätkusuutlikkusega.

Tähtajaliste ja negatiivsete otsuste põhjendustega on võimalik tutvuda EKKA kodulehel olevas andmebaasis, kus on avalikustatud komisjonide osahinnangud ja hindamisnõukogu otsused. Lisaks on EKKA üleminekuhindamise lõpuseminari kodulehel <http://ekka.archimedes.ee/uleminekuhindamise-lopuseminar> kokkuvõtlikud tabelid „Üleminekuhindamise tulemused kõrgkooliti“ ja „Üleminekuhindamise tulemused õppekavagrupiti“, milles tähtajaliste ja negatiivsete otsuste juures toodud ära ka olulisemad põhjused.

Üleminekuhindamisel sagedamini kordunud probleemid õpete kaupa

RAKENDUSKÕRGHARIDUSÕPE

- Õpiväljundid lubavad rohkem, kui õppekava tegelikkuses võimaldab
- Õppekava ei kata kõiki kutsestandardi nõudeid
- Õpe liiga teoreetiline, vähe praktilisi töid
- Side töömaailma ja erialaliitudega vähene
- Puuduvad spetsialiseeritud õppelaborid jms
- Õppejõududel puudub praktilise erialase töö kogemus
- Puudub kriitiline mass korralisi erialaõppejõude
- Õppejõud töötavad mitme tööandja juures (sagedasti kokku 2,0+ koormusega)
- Õppejõudude vanuseline struktuur ei ole tasakaalus, puudub noorte õppejõudude järelkasv
- Õppejõud ei tegele enesearendusega, rahvusvaheline mobiilsus väike või olematu
- Õppetöösse ei kaasata välisõppejõude
- Üliõpilaste vastuvõtt väheneb
- Üliõpilaste rahvusvaheline mobiilsus väga väike või olematu
- Kõrgkoolil ei ole piisavalt finantsressursse arendustegevuseks (sh personaliarenduseks)
- Rahalised vahendid on ebapiisavad, trend vähenev, sõltuvus annetustest
- Tegelik rahvusvaheline koostöö on olematu
- Puudub konkreetne tegevuskava seni välishindamistel välja toodud probleemide lahendamiseks

BAKALAUREUSEÕPE

- Õppekava nimetus ja sisu ei ole kooskõlas
- Korraliste erialaõppejõudude arv ei ole piisav, õppejõud töötavad kõrgkoolis valdavalt osakoormusega
- Tööturu vajaduste arvestamine on ebapiisav, eriala- ja kutseliidud ei ole kaasatud õppekavaarendusse
- Praktiliste tööde maht õppekavades on väike
- Puuduvad eriotstarbelised õpperuumid (laborid, stuudiod)
- Õppejõudude vanuseline struktuur ei ole tasakaalus, noorte õppejõudude järelkasv puudub
- Õppejõudude formaalne kvalifikatsioon ei vasta Kõrgharidusstandardi nõuetele (professoril puudub doktorikraad)
- Suur osa õppejõududest ei osale teadus- ja arendustegevuses
- Vähenenud on üliõpilaste vastuvõtt ja ka lõpetajate arv

- Üliõpilased ei osale rahvusvahelistes mobiilsusprogrammides
- Kõrgkoolil ei ole piisavalt finantsressursse arendustegevuseks (sh personaliarendus, õppekavaarendus)
- Varasemates hindamisaruannetes välja toodud probleemidele ei ole leitud/otsitud lahendusi

MAGISTRIÕPE

- Õppekava ei kata kõiki kutsestandardi nõudeid
- Antav kraad ei vasta kõrgharidusstandardile
- Praktika maht õppekavas on väike
- Erialaõppejõudude ressursid on ebapiisav, puuduvad täiskoormusega töötavad õppejõud
- Õppejõudude vanuseline struktuur ei ole tasakaalus, puudub noorte õppejõudude järelkasv
- Tööturu vajaduste arvestamine on ebapiisav, õppejõududel puudub ka praktilise erialase töö kogemus
- Puudub teaduspõhiseks õppeks vajalik laboribaas
- Rahvusvahelisel tasemel teadustöö ebapiisav või olematu
- Kõrgkoolil ei ole piisavalt finantsressursse arendustegevuse rahastamiseks (sh õppejõudude koolitused, mobiilsuse toetamine jms)
- Üliõpilaste vastuvõtt on kahanev, lõpetamine kesine, üliõpilaste arv õppekava kohta väga väike
- Riikliku koolitustellimuse kaudu tulev raha ei kata õppe läbiviimiseks tehtavaid kulutusi (riik tellib spetsialiste, aga ei rahasta piisavalt)
- Üliõpilaste rahvusvaheline mobiilsus ja ka siseränne on vähene
- Varasemates hindamisaruannetes välja toodud probleemidele ei ole leitud/otsitud lahendusi

DOKTORIÕPE

- Doktoritõppekava nimetuse ja sisu vahel valitseb ebakõla
- Doktoritööde teemad ei seostu õppekavagrupiga
- Õppekavagrupis puuduvad teadusprojektid (välisrahastamine), mis toetaksid doktoritõpet
- Korraliste kvalifitseeruvate õppejõudude arv on vähene – puudub kriitiline mass, mis tagaks jätkusuutlikkuse
- Juhendajate teaduslik aktiivsus madal, publikatsioonide tase ei ole piisav ja/või on neid vähe
- Juhendajate teadustöö ei ole seotud doktorandi uurimistööga
- Juhendajatel vähene (eduka) juhendamise kogemus
- Doktorikohtade jagamisel ei ole piisavalt arvestatud juhendajate senist tulemuslikkust ja teadustöö taset
- Doktoritööde kaitsmise efektiivsus väga madal või olematu
- Doktorantide pikaajaline rahvusvaheline mobiilsus on vähene või olematu

- Riiklik koolitustellimus õppekavagrupis on väga väike, ei teki doktorantide kriitilist massi
- Koostöö teiste ülikoolidega on vähene
- Loominguliste erialade eripära ja nõuded lõpetamisele ei ole selgelt määratletud

Eelnevat kokku võttes võib välja tuua kolm peamist probleemvaldkonda Eesti kõrghariduses:

1. **Katteta ambitsioonikus** – killustatus ning ebapiisavad inim- ja finantsressursid
2. **Vähene koostöö** – kõrgkoolide ja töömaailma vahel ning koostööd välistav konkurents kõrgkoolide vahel
3. **Suletus** – rahvusvahelistumine edeneb selle prioriteetsusele vaatamata tigusammul

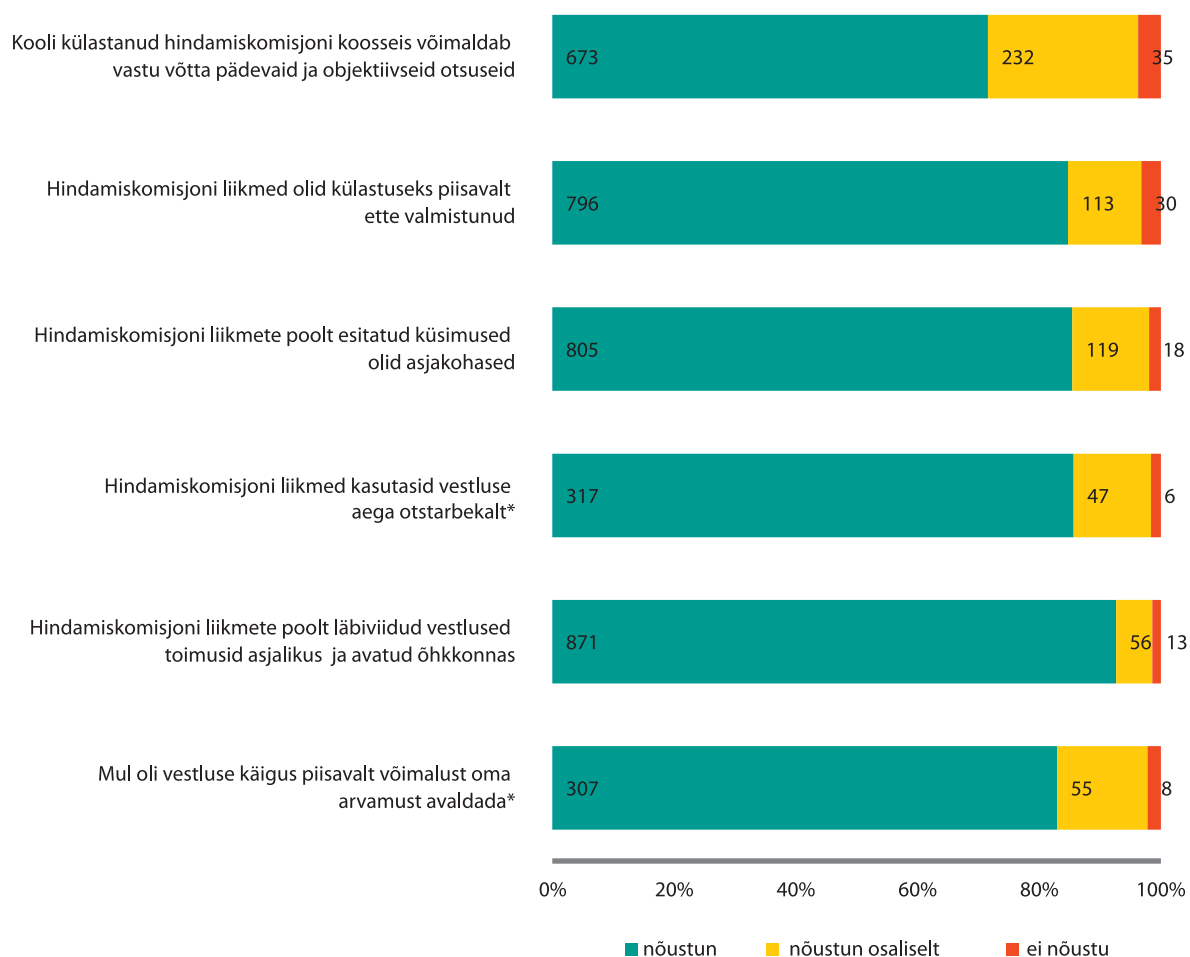
TAGASISIDE

Kõrgkoolide tagasiside hindamiskomisjonide külastustele

EKKA küsis üleminekuhindamise käigus kõrgkoolidelt tagasisidet hindamiskomisjonide külastustele. Küsitluslehed saadeti välja kohe peale külastust kõigile hindamiskomisjonidega kohtunud inimestele ja vastuseid palusime enne, kui koolid said esialgsed hindamisvormid (et vastused ei oleks hinnangutest mõjutatud).

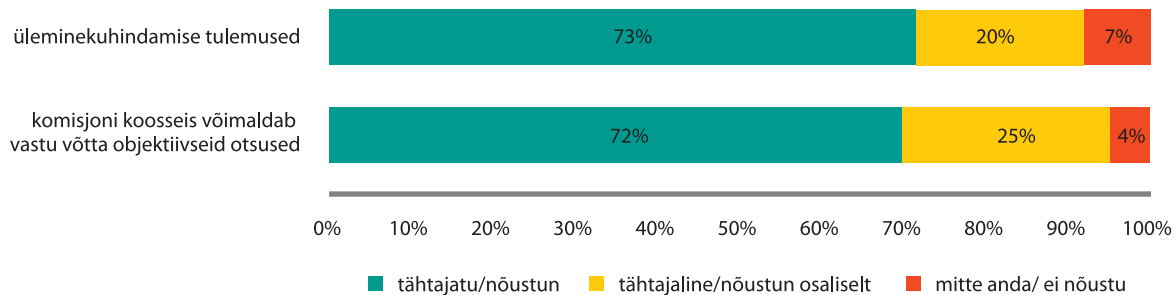
Kokku saime tagasi 940 küsitluslehte. Küsitluslehed annavad infot ainult tavamenetluste kohta. Kuna meditsiini, spordi ja veterinaaria õppekavagruppides toimusid ainult lihtmenetlused, saime tagasisidet 25 õppekavagrupi külastuste kohta.

Joonis 12 Hindamiskülastuste tagasiside koond

*tärniga märgitud väited olid ainult 2011. aasta tagasisideküsitluses

Tagasiside on kahtlemata tunnustus komisjonide tööle. Lisaks hinnangutele sisaldasid vastused ka hulgaliselt kommentaare, milles tõsteti korduvalt esile komisjoniliikmete heatahtlikku hoiakut ja konstruktiivset lähenemist. Tähelepanuväärne on sarnasus esimesele väitele antud hinnangute „nõustun, nõustun osaliselt, ei nõustu“ ning tähtjaliste, tähtajatute ja negatiivsete otsuste osakaalude vahel:

Kõige madalam oli esimese väitega nõustujate osakaal ajakirjanduse ja infolevi ning matemaatika ja statistika õppekavagruppides (vahemikus 20-30%). Samas olid mõlema nimetatud õppekavagrupi esindajad ligi 80% ulatuses päri, et vestlused komisjoniliikmetega toimusid asjalikus ja avatud õhkkonnas.

Kommentaari toel võib väita, et probleemid jagunevad laias laastus kaheks:

1. Komisjonides olid konkureerivate kõrgkoolide esindajad, seega ei saa tulemus vastajate hinnangul põhimõtteliselt olla objektiivne (66 kommentaari)
 2. Komisjonis nappis konkreetse eriala spetsialiste, kuna hinnati õppekavagruppi (94 kommentaari)
- Komisjonide erialase kompetentsi vähesus oli üleminekuhindamise protsessi sisse kirjutatud, kui-võrd komisjonid pidid andma hinnangu kohati väga heterogeensele õppekavagrupile, mitte üksikutele õppekavadele. Kitsama erialase ettevalmistusega eksperdi puudumine komisjonis võis probleemiks osutada õppekava sisu hindamisel. Siin oli komisjonidel võimalik toetuda varasematele akrediteerimisraportitele ning hinnata pigem kõrgkoolis toimivat õppekava kvaliteedi kindlustamise süsteemi (tööturu vajaduste arvestamine, koostöö sidusrühmadega, eneseanalüüs jms).

Kokku 53 kommentaaris heideti komisjonile ette üleolevat, kohati ka agressiivset käitumist. 32 vastanut leidsid, et komisjon küsis ebaolulisi või asjasse mittepuutuvaid või liiga üldisi küsimusi, 45 arvasid, et kohtumisteks oli aega liiga vähe.

Positiivsete kommentaaride poolel tõsteti kõige sagedamini esile komisjoni asjalikkust, heatahtlikkust ja konstruktiivsust. Üks konkreetne näide tunnustuste reast: “Selles osas oli üllatus suur, et komisjoni liikmed olid väga positiivselt meelestatud ning suhteliselt avatud. Valige alati komisjonidesse pädevaid ja positiivseid inimesi😊”.

Tagasiside andis meile muuhulgas informatsiooni ekspertide koolituse tulemuslikkuse kohta ning ajendas suurendama intervjuerimistehnika osakaalu hindamiskoolitusel.

Hindamiskomisjonide tagasiside

Iga hindamisperioodi (poolaasta) lõpus palusime komisjoniliikmetelt ja assistentidelt tagasisidet protsessi ettevalmistusele (koolitus, hindamisvormid), komisjoni töökorraldusele ja üksteise panusele. 95% hindas vastuolust leidis, et eelnev hindamiskoolitus osutus kasulikuks. Töökorraldust pidas sobivaks 94% vastuolust, hindamisvormidega oli rahul 80%. Palusime komisjoniliikmetel anda hinnangu esimehe tööle ning esimehel ja assistendil komisjoniliikmetele. Hinnangud salvestame ekspertide andmebaasi ning arvestame edaspidi komisjonide moodustamisel.

Ekspertide kirjalikust tagasisidest sisukamaks osutusid üleminekuhindamise vaheseminari (november 2010) rühmatööde tulemused, mis käivitasid nii mõnegi uue tegevuse (näit EKKA infolehe

koostamine üleminekuhindamise tulemustest ja selle levitamine Teeviidal) ning rõhutasid kohalike ekspertide kaasamise olulisust kõrghariduse välisindamises.

Kõrgkoolide tagasiside üleminekuhindamisele

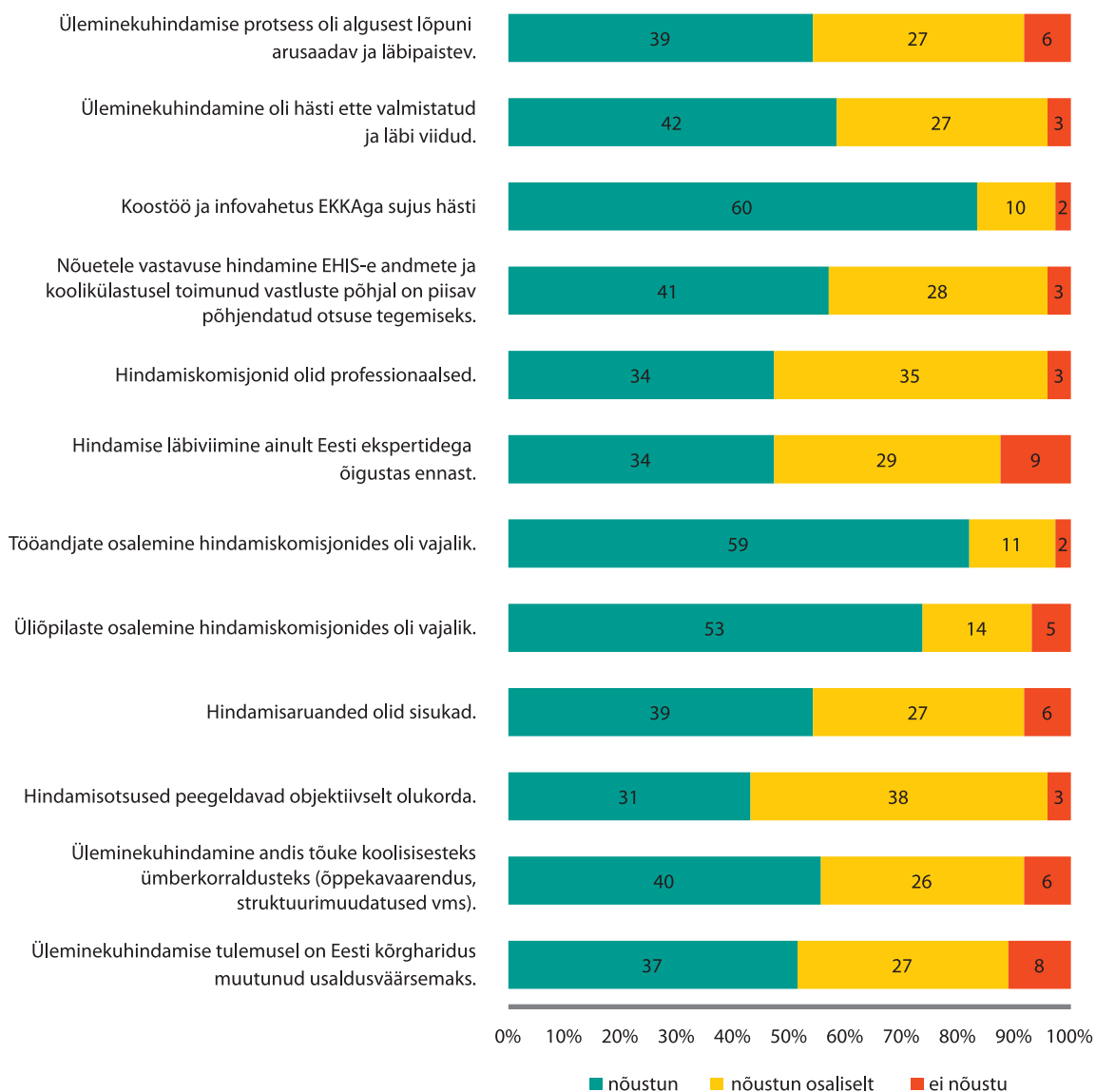
Üleminekuhindamine on kõrghariduse välisindamise erijuhtum ning samas vormis see Eestis kõigi eelduste kohaselt ei kordu. Tuleb siiski mainida, et Läti on Eesti eeskujul meie kogemust kasutades käivitanud sarnase protsessi. Tänu erandlikkusele sisaldas üleminekuhindamine mitmeid uudseid aspekte, millele soovisime saada kõrgkoolide tagasisidet.

2011. aasta septembris saatsime välja 150 küsitluslehte. Valimisse kuulusid kõrgkoolide tippjuhid, akadeemiliste põhiüksuste (teaduskonnad, instituudid, kolledžid) juhid, õppeosakondade juhatajad, kvaliteedijuhid, üleminekuhindamise kontaktisikud.

Küsitlusele vastas 72 inimest (48%): 27 rektorit/prorektorit, 29 põhiüksuse juhti, 9 õppeosakonna juhatajat, 2 kvaliteedijuhti ja 6 muul ametipositsioonil olevat inimest.

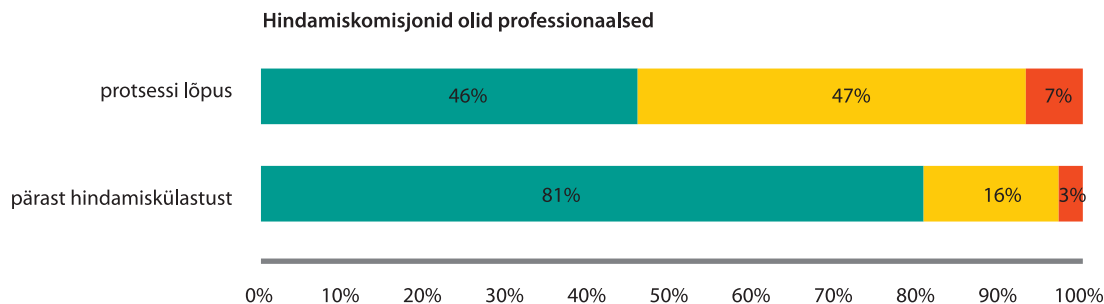
Avalik-õiguslikest ülikoolidest oli vastanuid 33, riigirakenduskõrgkoolidest 21, erarakenduskõrgkoolidest saime 11 ja eraülikoolidest 7 vastust.

Joonis 13 Kõrgkoolide esindajate tagasiside koond

Kõige kriitilisemaks kujunes protsessi lõpus hinnang komisjonide töö professionaalsusele (erialane ja hindamisalane pädevus). Kõrvutades pärast hindamiskülastust ja protsessi lõpus toimunud küsitluse tulemusi, ilmneb selgelt, et hindamistulemused on oluliselt mõjutanud hinnangut komisjonide ekspertsusele:

Joonis 14 Hinnang komisjonide professionaalsusele võrdluses

Võrdluses kasutasime 3 väidet hindamiskülastusele järgnenud küsitlusest ning 3 väidet protsessi lõpus toimunud küsitlusest, mis sisaldasid hinnangut komisjoni akadeemilisele ja/või hindamispädevusele:

1. Kooli külastanud hindamiskomisjoni koosseis võimaldab vastu võtta pädevaid ja objektiivseid otsuseid; Hindamiskomisjoni liikmete poolt esitatud küsimused olid asjakohased; Hindamiskomisjoni liikmed olid külastuseks piisavalt ette valmistunud.
2. Hindamise läbiviimine ainult Eesti ekspertidega õigustas ennast; Hindamiskomisjonid olid professionaalsed; Hindamisotsused peegeldavad objektiivselt olukorda.

Akadeemiliste üksuste juhid (dekaanid, instituutide ja kolledžite direktorid) peavad üleminekuhindamise suurimaks probleemiks seda, et hindamises ei osalenud välisekspertid – 24% vastanutest ei olnud nõus väitega, et ainult eesti ekspertide kasutamine end õigustas – samal ajal kui tippjuhtidest ei olnud väitega nõus vaid üks vastanu. Mõned näited kommentaaridest, mis vaidlustavad Eesti ekspertide kaasamise, kuid ei välista seda (nõustun osaliselt):

- Rahvusvaheliste ekspertide kaasamine oleks teinud protsessi ausamaks ja erapooletumaks. Eesti on liiga korporatiivsete sidemetega ühiskond. Välisvaade oleks olnud värskem ja objektiivsem.
- Raske on garanteerida erapooletust, kui hinnatav on ka konkurent.
- See oli praktiline otsus, mis võimaldas kogu üleminekuhindamise läbi viia lühikese ajaga ja suhteliselt väheste ressurssidega. Samas pole kindlust, et Eesti ekspertidega läbiviidud hindamine oli lõpuni erapooletu.

Tuleb kahtlemata nõustuda viimase väitega – üleminekuhindamise formaadil olid konkreetsed piirid ja ajaline raamistik ning selle sisse tuli ära mahtuda. Samas leidis vaid 3 vastanut (4%), et üleminekuhindamise tulemused ei peegeldanud olukorda objektiivselt. Siinkohal on sobilik tuua ära ühe avalik-õigusliku ülikooli tippjuhtkonda kuuluva vastaja kommentaar:

„Üleminekuhindamise iseloomustamiseks sobib vanarahva tarkus: „Kui metsa raiutakse, siis laastud lendavad.“ Usun, et üldiselt on hindamisotsused õiglased, kuid üldistest mängureeglitest tulenevalt võis õppekava tasandil mõni üsna tugev ja hästi toimiv õppekava saada tähtajalise tegevusloa ja mõni nõrgem tähtajatu.“

Selles peitus üleminekuhindamise suurim küsimärk – mil määral peaks hinnang kogu õppekavagrupile sõltuma selle kõige nõrgemast lülist? Hindamispraktika põhjal võib väita, et kui õppekavagrupis oli juba rohkem kui 5 õppekava, jäid nõrga lüli nõrkused tugevate varju ning lõpphinnang kujunes positiivseks. Ja teisalt – kui õppekavagrupis oli vaid üks õppekava, ei andestatud talle ka mitte pooli suuremasse gruppi kuuluva nõrga õppekava puudustest. Ebaõiglane üksiku õppekava seisukohast, kuid paratamatu õppekavagrupi hindamise seisukohast, sest üksiku nõrga õppekava kõrvale võib pärast koolitusloa saamist tekkida veel mitu sama nõrka, millele koheselt laieneb ka riiklik tunnustus.

MIS EDASI?

Üleminekuhindamine saab 2011. aastaga ametlikult läbi, kuid tähtajalise koolitusloa saanud kõrgkoolide õppekavagruppide hindamised (nn kordushindamised) võivad jätkuda kuni 2017. aastani. Seda juhul, kui leidub kõrgkooli, kes saavad mõnes õppekavagrupis ka teist korda tähtajalise koolitusloa ning lähevad hiljem kolmandale katsele. Teisel kordushindamisel saab tulemuseks olla tähtajatu koolitusluba või õppekavagrupis toimuva õppe lõpetamine, kolmandat korda tähtajalist koolitusluba ei anta.

Kui kõrgkool soovib alustada õpet uues õppekavagrupis, tuleb tal läbida üleminekuhindamisega sarnane protseduur – õppe kvaliteedi hindamine. Erinevalt üleminekuhindamisest hinnatakse siin mitte reaalselt toimuvat, vaid kavandatavat õpet, ning EKKA poolt läbi viidava ekspertiisi eest tasub kõrgkool ise.

Arvestades seda, et ekspansiivse arengu periood kõrghariduses on möödas ning eestikeelse kõrghariduse püsijäämise võti on fokuseerumine ja rahvusvahelistumine, ei tule EKKA-l lähiaastal loodetavasti kuigi suurel määral tegelda õpe kvaliteedi ekspertiisiga. Loodame keskenduda EKKA põhitegevustele – institutsionaalsele akrediteerimisele ja õppekavagruppide kvaliteedi hindamisele.

Üleminekuhindamiselt võtame edasiseks kindlasti kaasa järgmised õppetunnid:

- Rahvusvaheline ekspertii on kõrghariduse hindamisel vajalik, kuid otstarbekas on kaasata ka eesti eksperte.
- Tööandjate ja üliõpilaste perspektiiv annab tulemusele lisaväärtuse.
- Teatud tingimustel on kontrolliva hindamise puhul otstarbekas loobuda eneseanalüüsiaruandest ning hinnata vastavust nõuetele vaid kirjalike andmete põhjal.
- Üleminekuhindamisele järgnev õppekavagruppide kvaliteedi hindamine peab valdavalt arendava funktsiooni kõrval omama siiski ka kontrollivat, et vastata peamiselt kahele küsimusele: kas üleminekuhindamise käigus ilmnunud probleemid on saanud lahenduse; kas pärast üleminekuhindamist avatud õppekavade puhul on täidetud kõik seadusandlusest tulenevad nõuded. Sedalaadi kontrolliv hindamine võiks toimuda sarnaselt üleminekuhindamise lihtmenetlusega, milles osalevad kohalikud eksperdid ning mille tõendus põhiste tulemuste alusel lepatakse kõrgkooliga kokku rõhuasetused õppekavagrupi hindamisel ning pannakse nendest lähtuvalt kokku peamiselt rahvusvahelistest ekspertidest koosnev komisjon, mille peamine ülesanne on arengu toetamine.

Ja lõpetuseks – üks üleminekuhindamise väärtuslikumaid tulemusi on see, et Eestis on tekkinud kriitiline mass kõrghariduse hindamisksperte, kellest enamik on lühikese perioodi jooksul omandanud aukartustäratava hindamiskogemuse. EKKA on praeguseks palju enam kui büroo ja hindamisnõukogu – see on ka 158 eksperti üle Eesti. Kindlasti kasutame paljusid üleminekuhindamise eksperte nii institutsionaalsel akrediteerimisel kui õppekavagruppide kvaliteedi hindamisel ning soovime neid ka välisagentuuridele. Iga-aastaste koolituspäevade korraldamisega hoolitseme selle eest, et ei hõreneks üliõpilastest ekspertide read ning tuleks lisa ka tööandjate ja õppejõudude poolt.

Üleminekuhindamise tegijad:

Hindamiseksperdid

Aarna, Olav
 Aaviksoo, Ain
 Alles, Martin
 Almann, Arno
 Ameljušenko, Merle
 Arumäe, Urmas
 Eenkivi, Margus
 Eisenschmidt, Eve
 Ernits, Ülle
 Gaidajenko, Aleksei
 Graf, Aleksandr
 Green, Marge
 Gurjanova, Ilona
 Gurvitsh, Natalja
 Hallik, Martin
 Harjo, Anu
 Heidmets, Mati
 Heinaru, Ain
 Jors, Helen
 Jõgi, Larissa
 Järvalt, Jane
 Jüristo, Tarmo
 Kaalep, Tiina
 Kalda, Olev
 Kaleta, Marek
 Kallas, Aigar
 Kallas, Miina
 Kallas, Oliver
 Kallas, Triin
 Kalm, Mart
 Kanarik, Kristen
 Kangur, Merle
 Karing, Tiia
 Karki, Tõnis
 Kaunissaare, Merike
 Kerge, Krista
 Kiho, Jüri
 Kikas, Eve
 Kivestu, Tuulike
 Koel, Ants
 Koitla, Ene
 Kokk, Aavo
 Koll, Tarmo
 Koltsova, Julija
 Kont, Kate-Riin
 Koppel, Ott
 Kraas, Kersti
 Kreegimäe, Katrin
 Kreek, Jane
 Kroonmäe, Marge
 Kukk, Peeter
 Kukk, Urmas

Kukkonen, Jari
 Kuus, Maila
 Kuusk, Hendrik
 Kõrgemaa, Ulvi
 Külmallik, Eve
 Leimann, Jaak
 Lepikult, Toomas
 Leppik, Lauri
 Lill, Irene
 Lippus, Urve
 Listra, Enn
 Lorenz, Anneli
 Lumi, Rutt
 Luts-Sootak, Marju
 Lõhmus, Marko
 Lõhmus, Rünno
 Lääne, Sulev
 Madise, Ülle
 Markus, Kersti
 Mattisen, Tiina
 Medar, Marju
 Mee, Viljar
 Meidla, Tõnu
 Meier, Pille
 Meister, Lylia
 Metsala, Marika
 Michaelis, Regina
 Mikita, Villu
 Moorits, Erkki
 Mägi, Eve
 Möls, Toomas
 Mürsepp, Peeter
 Nigola, Teele
 Niilo, Tõnu
 Normak, Peeter
 Oras, Riho
 Otto, Tauno
 Paal, Kadri
 Paas, Tiiu
 Pastarus, Jüri-Rivaldo
 Pedaste, Margus
 Pehme, Ando
 Pihlak, Rille
 Pill, Ene
 Pilli, Toivo
 Puusepp, Lily-Marlene
 Pärjamäe, Mihkel
 Pöial, Jaanus
 Randla, Anneli
 Rekkor, Sirje
 Riibe, Jaanus

Ringvee, Ringo
 Rohusaar, Jaan
 Roosmaa, Tiit
 Roots, Harry
 Roováli, Liis
 Ross, Jaan
 Rüstern, Ennu
 Saarmann, Monika
 Salekešin, Aivar
 Sarapuu, Külli
 Seiman, Andrus
 Seil, Tõnu
 Seilenthal, Tõnu
 Selke, Tiina
 Sell, Indrek
 Sepp, Kalev
 Shimmo, Ruth
 Siiner, Kaie
 Sild, Ants
 Sits, Tanel
 Soesoo, Alvar
 Soolep, Jüri
 Soome, Veljo
 Soonberg, Maarja
 Tali, Andres
 Tammemägi, Tiit
 Tammoo, Paul
 Teperik, Dmitri
 Tepp, Milvi
 Tiisvelt, Leelo
 Tiru, Margus
 Titov, Eneken
 Tooman, Heli
 Toots, Anu
 Torokoff, Made
 Trossek, Andreas
 Truu, Meeli
 Tullus, Hardi
 Tuulik, Krista
 Tõnise, Toomas
 Tõnnisson, Kristiina
 Türbsal-Trolla, Jane
 Udam, Maiki
 Unt, Liina
 Valk, Aune
 Vellevoog, Kalle
 Vetik, Raivo
 Viigimaa, Margus
 Viilma, Urmas
 Virkus, Sirje
 Visnapuu, Donald

Volens, Urmas
 Vooremäe, Aret
 Võõras, Madis
 Öpik, Andres

Assistendid

Bach, Tiia
 Bauman, Hillar
 Kärner, Kreet
 Puusepp, Kristi
 Rosenberg, Anne
 Solmann, Kairi
 Zobel, Lagle
 Tenno, Liina
 Tüür, Liia
 Vainomäe, Kristiina
 Vilgats, Birgit

EKKA HN liikmed 2009-2011

Olav Aarna
 Arno Almann
 Rein Ausmees
 (alates mai 2010)
 Eve Eisenschmidt
 (kuni mai 2011)
 Katrin Erg
 (kuni september 2009)
 Mati Heidmets
 Mart Kalm
 (alates detsember 2009)
 Tõnis Karki
 Madis Lepik
 (alates mai 2011)
 Enn Listra
 Tõnu Meidla
 (alates september 2011)
 Jaan Rohusaar
 (kuni mai 2010)
 Tiit Roosmaa
 (kuni september 2011)
 Jaan Ross
 (kuni detsember 2009)
 Kalev Sepp
 (alates september 2009)
 Tanel Sits
 Hardi Tullus
 Andres Öpik

